

Thuis in het Verpleeghuis

Waardigheid en trots op elke locatie

Reablement maakt langer zelfstandig thuis wonen mogelijk

Zo lang en zo zelfstandig mogelijk thuis blijven wonen is een diepe wens van veel ouderen. 'Reablement' draagt daaraan bij, laat een pilot-onderzoek zien van zorgorganisatie Mijzo. Bestuurder Annet Boekelman: 'Reablement kan de zorg en het leven van ouderen fundamenteel veranderen.'

Duurzaam

Met reablement is zorgorganisatie Mijzo op weg om de ouderenzorg in Brabant te verduurzamen. De uit Scandinavië afkomstige methode houdt ouderen zo lang mogelijk onafhankelijk van zorg. Boekelman bracht het in bij de Transitietafel in haar regio en Mijzo deed er het afgelopen jaar onderzoek naar. Met goede resultaten.

‘Ik ben ervan overtuigd dat ervaren kwaliteit van leven zit in je zelfredzaamheid’, aldus Boekelman (foto).

‘Onze pilot laat zien dat je als oudere echt gelukkiger wordt als je bijvoorbeeld weer zelf kunt douchen.’

Denemarken als gidsland voor reablement

Reablement heeft als doel om mensen zo onafhankelijk mogelijk te maken van zorg. Denemarken loopt in Europa voorop met reablement. Daar is deze benadering van ouder worden een wettelijke voorwaarde voor zorg. Ruim 60 procent van de Denen die thuiszorg krijgt is na maximaal drie maanden weer zelfredzaam.

Terug naar zelfstandigheid

Ergotherapeut Elly Branderhorst (foto) is projectleider van de reablement-pilot binnen Mijzo. Wanneer een oudere zich voor wijkverpleging aanmeldt, komt hij in een intensief traject om thuis weer zo zelfstandig mogelijk te worden. Bijvoorbeeld door weer zelf te kunnen koken, douchen of steunkousen aan te kunnen trekken.

In maximaal twaalf weken werkt een multidisciplinair team samen met de oudere aan het behalen van de

zelfgeformuleerde doelen (zie kader). Aan het einde van het traject volgt een indicatie voor wijkverpleging. Als dat nog nodig is.

Opvallende resultaten

Het eerste deel van de pilot, tevens een afstudeerproject van Branderhorst, laat opvallende resultaten zien: vijf van de zes deelnemers behaalden alle doelen en vier van de zes deelnemers waren na afronding weer zelfstandig en hadden geen wijkverpleging meer nodig. Ergotherapeut Branderhorst: 'Over het algemeen waren de ouderen heel blij met het traject. Door met begeleiding weer zelfstandig activiteiten te kunnen uitvoeren, groeide hun vertrouwen. Ook waren ze te spreken over de tips en hulpmiddelen. Daarnaast leidde het zelfstandig uitvoeren tot vergroten van de mobiliteit.'

'Als oudere word je echt gelukkiger als je bijvoorbeeld weer zelf kunt douchen.' – Annet Boekelman

Reablement bij Mijzo: programma 'Langer Actief Thuis' (LAT)

Het reablement-programma telt bijna 20 deelnemers, maar dat aantal breidt zich snel uit binnen Mijzo en de samenwerkende zorgorganisaties in de regio, dankzij de aansluiting bij de regiovisie 'Samen richting geven aan ouderenzorg in Midden-Brabant'.

Langer Actief Thuis kent vijf stappen in twaalf weken:

- **Week 1:** Inventarisatie van de hulpvraag door de verpleegkundige en ergotherapeut.
- **Week 2 en 3:** Ergotherapeut en/of fysiotherapeut doet observatie en onderzoek thuis.
- **Week 3:** Uiterlijk in week 3 staan de zelfgeformuleerde doelen in het persoonlijke werkplan.
- **Van week 3 tot uiterlijk week 12:** Medewerkers van de wijkverpleging werken dagelijks op dezelfde wijze met de oudere aan de doelen op basis van het werkplan. De behandelend ergo- of fysiotherapeut ziet de oudere minimaal een keer per week voor evaluatie en bijstelling van de manier van begeleiding.
- **Week 12:** Afrondend gesprek met de ergotherapeut. Voor activiteiten die de deelnemer niet zelfstandig kan, krijgt hij een indicatie voor wijkverpleging.

Handen op de rug

Voor de zorgprofessionals was het werken vanuit de visie van reablement wel spannend, zag de bestuurder. 'Het vraagt commitment van de behandelaren en wijkverpleegkundigen om zichzelf overbodig te maken. Als je anders behandelt, krijg je ook andere resultaten.' Projectleider Branderhorst beaamt dat: 'Het is echt zorgen met de handen op je rug. Toestaan dat ouderen het zelf doen. Collega's gaven aan dat ook lastig te vinden.'

Maar als ze zien dat ouderen het kunnen en fijn vinden, halen ze er ook voldoening uit. Het programma levert ook betere samenwerking op, omdat de behandelaars van het begin af aan meekijken en iedereen op dezelfde manier vanuit het werkplan ondersteunt.'

Toekomstige zorgvraag

Beiden benadrukken dat het teruggeven van zelfstandigheid aan ouderen boven besparingen gaan. Boekelman: 'Eerlijk gezegd verbaast het me dat we dit niet al jarenlang doen. Nu dreigt het framen vanuit de landelijke personeelstekorten. Ik zie het als mijn opdracht als bestuurder om professionals anders te laten werken om de toekomstige zorgvraag ook het hoofd te kunnen bieden. Medewerkers zijn heel hard, maar ook anders nodig, met de groei van het aantal thuiswonende ouderen.' Elly Branderhorst: 'Ik had niet verwacht dat reablement zoveel tijdwinst voor de wijkverpleging zou opleveren. In totaal ruim negen uur per week voor de zes cliënten die de pilot hebben afgerond. Maar dat is zeker niet het belangrijkste doel. Iedereen krijgt de zorg die hij nodig heeft.'

Aanjagen

Ondanks andere grote uitdagingen binnen de organisatie, zoals corona en harmonisatie vanwege een fusie, zet Mijzo door. Omdat 'zoveel als mogelijk zelf blijven doen' volgens Boekelman het uitgangspunt van zorg moet zijn. 'Mijzo wil als aanjager deze beweging op gang brengen. Binnen Mijzo breiden we het programma uit en in de regio doen andere zorgorganisaties binnen ons samenwerkingsverband het inmiddels ook. Wanneer over een half jaar blijkt dat het bij drie tot vier organisaties een succes is, hopen we dat het zich als een olievlek over Nederland zal verspreiden.'

'Het verbaast me eerlijk gezegd dat we dit niet al jarenlang doen.' – Annet Boekelman

Reablement vanuit preventie

De pilotfase is betaald uit de transitiegelden. Werken vanuit reablement vraagt wel om structurele financiering. 'Er lopen gesprekken met het Zorgkantoor om reablement naar de voorkant te halen en vanuit preventie te gaan doen. Deze methode levert op zoveel niveaus rendement op, voor zowel de ouderen als de ouderenzorg.'

Anders scholen

Gestimuleerd door de positieve uitkomsten brainstormen de bestuurder en projectleider verder over de mogelijkheden van reablement. 'Thuiszorg voorziet vaak ook in een andere functie, zoals eenzaamheid voorkomen. Een vervolgstap waar we mee bezig zijn is het groepsgewijs aanbieden van deze ondersteuning, waarin ouderen elkaar kunnen ontmoeten. Daarnaast kijken we vanuit de Transitietafels ook naar het scholen van medewerkers in het anders omgaan met ouder worden. Reablement staat niet op zichzelf.'

Projectleider Elly Branderhorst: ‘Ik ben er trots op dat iedereen enthousiast is om dit te gaan doen, zoals het bestuur, management en de regio. Maar het mooiste vind ik dat een thuiswonende oudere tegen me zei: “Ik ben weer vrij”. Zij ervaarde het echt als een bevrijding dat ze het thuis weer allemaal zelf kon doen.’

Door Anja Klein

Meer weten

- Lees dit artikel over [reablement als oplossing voor toenemende zorgvraag](#).
- Bekijk ook [‘Reablement kan óók in het verpleeghuis’](#)
- Lees over [Denemarken versus Nederland: vertrouwen is het sleutelwoord](#)

tags:

[Regio Midden-Brabant](#) (10)

thema:

[Toekomst verpleeghuiszorg](#) (36)